

مشخصات لایحه

دوره هشتم - سال اول

شماره ثبت:

۲۷۲

شماره چاپ:

۵۴۸

تاریخ چاپ:

۱۳۸۷/۱۱/۱۶

نام دفاتر:

مطالعات اقتصادی

مطالعات حقوقی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۲۰۹۵۴۷

تاریخ انتشار:

۱۳۸۷/۱۲/۳

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«لایحه موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و تبادل اطلاعات در مورد مالیاتهای بر درآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری دموکراتیک مردمی الجزایر»

مقدمه

موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و تبادل اطلاعات در مورد مالیاتهای بر درآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری دموکراتیک مردمی الجزایر، در دو نسخه در تاریخ ۲۲ مرداد ماه ۱۳۸۷ هجری شمسی (برابر با ۱۲ آگوست ۲۰۰۸ میلادی) به امضای دو طرف رسیده است.

لازم به ذکر است پیش از انقلاب اسلامی، کشور ما تنها با کشورهای فرانسه و آلمان موافقتنامه اجتناب از مالیات امضا کرده بود اما در سالهای بعد از انقلاب اسلامی و علی الخصوص در چند سال اخیر (از سال ۱۳۷۶ تا به حال) چندین مورد موافقتنامه از این نوع با دیگر کشورها از جمله اسپانیا، اندونزی، ایتالیا، بحرین، بلغارستان، سودان، تاجیکستان، زیمبابوه، رومانی و... در مجلس در دست بررسی بوده است. در این گزارش سعی شده است لایحه این موافقتنامه، به صورت خلاصه مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد.

۱. موضوع لایحه

این لایحه دارای یک ماده واحده (موافقتنامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و تبادل اطلاعات در مورد مالیاتهای بر درآمد و سرمایه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری دموکراتیک مردمی الجزایر) و یک تبصره، همچنین یک مقدمه و ۲۹ ماده است.

۲. اهداف لایحه

۱. گسترش همکاریهای اقتصادی بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت جمهوری دموکراتیک مردمی الجزایر،
۲. لزوم اتخاذ تدابیر قانونی برای اجتناب از اخذ مالیات مضاعف از اشخاص حقیقی و حقوقی فعال در هر یک از دو کشور و همچنین گسترش دامنه تبادل اطلاعات در مورد مالیاتهای بر درآمد و سرمایه بین دو کشور مذکور،
۳. ایجاد تسهیلات و تمهیدات لازم به منظور تضمین تداوم فعالیتهای اقتصادی،
۴. توسعه و ارتقای سطح مناسبات بین دو دولت.

۳. بررسی مفاد لایحه

طبق این موافقتنامه دولتهای جمهوری اسلامی ایران و جمهوری دموکراتیک مردمی الجزایر، اخذ مالیات مضاعف و تبادل اطلاعات در مورد مالیات بر درآمد و سرمایه را مورد توافق قرار داده و در موارد ذیل با یکدیگر توافق کردند:

۱. تعریف اصطلاحات مورد نیاز (مواد (۱)، (۲)، (۳)، (۴) و (۵)).

۲. تعیین موارد مشمول مالیات بر درآمد، درآمد حاصل از اموال غیرمنقول، ماده (۶) - درآمدهای تجاری، ماده (۷) - درآمد حاصل از حمل و نقل بین‌المللی، ماده (۸) - مؤسسات شریک، ماده (۹) - سود سهام، ماده (۱۰) - هزینه‌های مالی، ماده (۱۱) - حق الامتیاز، ماده (۱۲) - عواید سرمایه‌ای، ماده (۱۳) - خدمات شخصی مستقل، ماده (۱۴) - خدمات شخصی غیرمستقل، ماده (۱۵) - حق الزحمه مدیران، ماده (۱۶) - هنرمندان و ورزشکاران، ماده (۱۷) - حقوق بازنشستگی، ماده (۱۸) - خدمات دولتی، ماده (۱۹) - مدرسین، محصلین و محققین، ماده (۲۰) - سایر درآمدها، ماده (۲۱) - سرمایه، ماده (۲۲).

۳. اشاره به روش‌های حذف مالیات مضاعف، ماده (۲۳).

۴. اشاره به رعایت موارد عدم تبعیض، ماده (۲۴).

۵. آیین‌نامه توافق دوجانبه، ماده (۲۵).

۶. تبادل اطلاعات در راستای اجرای توافقنامه، ماده (۲۶).

۷. نحوه اجرای مقررات در مورد اعضای هیئت‌های نمایندگی و مأموریت‌های سیاسی و مناصب کنسولی، ماده (۲۷).

۸. نحوه لازم‌الاجرا شدن موافقتنامه، ماده (۲۸).

۹. نحوه فسخ موافقتنامه، ماده (۲۹).

در سال‌های اخیر تبصره‌ای به ماده واحده معاهدات مشابه اضافه شده است مبنی بر آنکه هزینه‌های مالی موضوع بند «۳» ماده (۱۱) موافقتنامه مجوز کسب درآمد غیرقانونی از جمله ربا محسوب نمی‌شود. شایان ذکر است این تبصره زاید بوده و توافقات طرفین در اصل متن آمده و وجود این تبصره تغییری در تکالیف طرفین ایجاد نخواهد کرد. لذا پیشنهاد می‌شود این تبصره حذف گردد زیرا وجود چنین تبصره‌ای می‌تواند این تصور را ایجاد کند که درخصوص کشورهای که چنین قید و تبصره‌ای در معاهدات با آنها وجود ندارد، ماده (۱۱) موصوف اجازه اخذ درآمدهای غیرقانونی را می‌دهد حال آنکه قانون‌گذار چنین نیتی نداشته است. هر چند در سال‌های اخیر معاهدات مشابه، با این تبصره همراه بوده و شورای نگهبان نیز ایرادی را وارد ندانسته است.

جمع‌بندی و پیشنهادها

ضرورت توجه به مناسبات سیاسی و اقتصادی بین کشورها از یک طرف و نیاز به آن از سوی دیگر، در بیشتر کشورها ایجاد می‌کند تا به اشکال مختلف از جمله امضای توافقنامه دوطرفه، زمینه گسترش راهکارهای دوجانبه را فراهم کنند. به همین ترتیب جمهوری اسلامی ایران نیز درصدد است تا با امضای این موافقتنامه‌ها روابط سیاسی و اقتصادی خود را با کشورهای مختلف تحکیم بخشد. بدیهی است اجرای این موافقتنامه آثار اقتصادی و سیاسی مطلوبی بر کشور خواهد داشت که از جمله می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد:

۱. تشویق و جذب سرمایه‌های خارجی،

۲. تحکیم بخشیدن به حسن روابط سیاسی،

۳. توسعه و ارتقای سطح مناسبات بین دولت‌ها،

۴. اشتغال‌زایی،

۵. جلوگیری از اخذ مالیات مضاعف،

۶. پیشگیری از تعارض قوانین مالیاتی و کاهش دعاوی مالیاتی.

بدین ترتیب اجرای چنین موافقتنامه‌هایی از بعد سیاسی و اقتصادی اقدامی مطلوب شناخته شده و مؤثر خواهد بود. در مجموع و از آنجا که هدف اصلی هر لایحه باید حفظ منافع ملی و تسهیل جریان امور باشد لایحه مزبور با اعمال اصلاحات لازم مناسب ارزیابی می‌شود.